

Montgomery razkril hibe zavezniške vlade v Nemčiji

Britski feldmaršal vidi
nevarnost izbruha
revolte

STALIŠČE FRANCIJE
JE KRITIZIRANO

Berlin, 12. nov.—Britski feldmaršal Montgomery je priznal, da so člani zavezniškega sveta na kontrolo Nemčije, ki je bil ustanovljen pred tremi meseci, ne morejo spoznavati o izva-
nju smernic in politike. Svet
virijski reprezentanti Velike
Britanije, Rusije, Amerike in
Francije.
Montgomery je dejal, da za-
vezniška vlada v Nemčiji ni iz-
polnila pričakovanj. Kooper-
acija je pomanjkljiva in vlada
ne more učinkovito funkcionir-
ati. Britske vojaške avtoritete
so storile korake, da preprečijo
izbruh civilne revolte v Nem-
čiji. Montgomery je naglasil
stališče Francije, ki vodi o-
pazico proti formiranju cen-
tralne administracije, ovira u-
činkovito kontrolo vseh faz živ-
ljenja v Nemčiji. Če bo izbruh
civilna revolucija, bo katastro-
falno vplivala na ekonomsko o-
hranjanje. Nemčija je razdelje-
na na štiri okupacijske cone—
rusko, ameriško in fran-
cosko.

Britski feldmaršal je dejal, da
najbolj ustroj za kontrolo Nem-
čije eden najdržavnejših posku-
sov v zgodovini mednarodne ko-
operacije. Če se bo izjalovil,
bo nastale resne komplikacije.
Montgomery je izrazil svo-
mnenje na sestanku s časni-
kami.

"Ponavljanje, da glavna ovira
naši poti je stališče Francije,
potrebno," je dejal. "Repre-
zentanti ostalih treh velesil so
izrekli za ustanovitev cen-
tralne administracije v smislu
ključkov, sprejetih na konfe-
renci velike trojice v Potsdamu,
da se na odpor pri Fran-
ci. Odobritev formiranja cen-
tralne administracije po zave-
znem kontrolnem svetu, čigar
članica je Francija, zahteva so-
časno akcijo."

Izjava britskega feldmaršala
opozorilo pred nevarnostjo
izbruha civilne revolte spomi-
nata na poročilo, katero je a-
meriški general Eisenhower
predložil kongresu. V tem je
rečeno med drugim, da sedanji
pokoje v Nemčiji je le en ko-
pki od organiziranega odpora.
Montgomery, je tudi El-
nhower naglasil potrebo usta-
novitve centralne administraci-
je. Eisenhower bo kmalu do-
šel v Ameriko in poročal o
pogledih vojaške vlade v Nem-
čiji.

Vprašanje, ki je povzročilo
spor med Ameriko, Veliko Bri-
tanijo in Rusijo na eni strani in
Francijo na drugi, je predlaga-
ta zakonodaja, ki bi omogočila
družitev nemških strokovnih
in na splošno podlagi. Ame-
rika, Velika Britanija in Rusija
odpirajo tako zakonodajo,
Francija pa je zavzela naspro-
tno stališče. Izjavila je, da je
proti vsaki zakonodaji ali od-
ločbi, ki bi omogočila preosno-
vanje Nemčije, da bi spet postala
enota država.

Ameriške ruske in britske
smernice napram Nemčiji so bi-
le razpravljane na konferenci veli-
ke trojice v Potsdamu. Te do-
ločbe med drugim, da se Nem-
čija upravlja kot ekonomska e-
nota. Velika trojica se je iz-
javila proti razkosanju Nemčije
na neodvisne države. Franci-
ja ni bila reprezentirana na
pogodbeni konferenci. Iz tega

Mirne volitve v Jugoslaviji

Opozicija se
vzdržala volitev

Beograd, 12. nov.—Jugoslo-
vanski državljani so včeraj vo-
lili in mnenje prevladuje, da so
bile volitve najmirnejše in naj-
poštenje v zgodovini dežele.
Pri volitvah je bilo izvoljenih
343 kandidatov za poslance v fe-
deralnih skupščinah in 175 kan-
didatov za člane parlamenta.
Parlament bo vršil funkcije u-
stavne skupščine in določil bo-
do obliko jugoslovanske drža-
ve—republiko ali monarhijo.
Ker se opozicija ni udeležila
volitev, je jasno, da bodo volilci
odobrili smernice in politiko
maršala Tita. To pomeni, da je
monarhija obsojena v smrt. Vsi
moški in ženske, ki so stari 18
in več let, imajo volilno pravi-
co. To pravico imajo tudi fan-
tje, ki so stari manj ko 18 let,
ako so se borili proti sovražni-
ku kot člani Titove osvobodilne
armade.

Voditelji opozicije so pred več
tedni naznanili, da se bodo vzdr-
žali volitev. Izjavili so, da vo-
litve ne bodo svobodne, temveč
bodo le podpre Titovo diktatu-
ro. Predstavniki vlade so izra-
zili obžalovanje, ker opozicija
ni imenovala kandidatov in se
udeležila volitev.

Iz prvih poročil je jasno, da
se je ogromno število volilcev
udeležilo volitev. Izid bo objavl-
jen danes.

Oblikovanje nove ogrske vlade

Podržavljenje rudni-
kov in elektrarn
naznanjeno

Budimpešta, Ogrska, 12. nov.—
Oblikovanje nove vlade je v
teku. Zoltan Tildy, vodja stranke
malih posestnikov, je prevzel
pozicijo premierja. Ta stranka,
ki je dobila čez 60 odstotkov
vseh pri splošnih in tajnih vo-
litvah oddanih glasov, bo imela
polovico ministrskih sedežev v
vladi. Ostale sedeže bodo dobi-
li socialni demokrati, komunisti
in člani kmečke stranke.

Nov kabinet bo imel 14 članov,
enega več kot prej. Sociali-
sti so dobili pri volitvah 19 o-
stotkov glasov, komunisti 17,
kmečka stranka pa štiri odstot-
ke. Arpad Szakasiz, vodja
stranke socialnih demokratov,
in Imre Kovacz, vodja kmečke
stranke, sta izjavila, da sta za-
dovoljna z vodilnim izidom. Oba
sta naglasila, da so bile volitve
demokratske in svobodne.

Szakasiz je dejal, da so se
vse stranke, reprezentirane v
novi vladi, sporazumele glede
podržavljenja rudnikov, elek-
trarn in nekaterih drugih indus-
trij. Kovacz je pohvalil izjava-
nje agrarnih reform. Bivši ve-
leposestniki bodo obdržali le ne-
znaten del svojih posestev, ker
bodo razdeljena med one, ki so
dejansko obdelovali zemljo.

Bivši premier Churchill v Parizu

Pariz, 12. nov.—Winston
Churchill, bivši britski premier,
je dospel v Pariz kot privatni
državljan. On je gost britske-
ga poslanstva. Doznavo se, da
bo obiskal generala Charlesa de
Gatilla, predsednika začasne
francoske vlade.

razloga je zavzela stališče, da
zaključki, sprejeti na tej konfe-
renci, ne veljajo zanjo.

Amerika naj vzdr- žuje letalsko silo

General Arnold
sestavil poročilo

Washington, D. C., 12. nov.—
Vlogo, katero bo igrala letalska
sila v bodočih vojnah, je orisal
general Arnold, vrhovni povelj-
nik letalske sile v svojem zad-
njem poročilu. To je bilo pred-
loženo vojnemu tajniku Patter-
sonu.

Arnold naglašava v poročilu, da
mora Amerika vzdrževati o-
gromno letalsko silo v povojni
dobi, ker bo ta najboljša garan-
cija za vzdrževanje miru in pre-
prečanje agresije. Poročilo o-
menja aktivnosti letalske sile v
drugi svetovni vojni in oprem-
ljeno je z zemljevidi in slikami,
ki so bile snete v teku vojne v
Evropi in na Pacifiku. Arnold
ugotavlja, da bo letalska sila i-
grala večjo vlogo v bodočih vojn-
ah kot jo je v drugi svetovni
vojni. Dejaj, da bo bodoč-
nost prinesla nova letala s pilo-
ti in brez pilotov, ki bodo raz-
vijala brzino 700 in več milj na
uro.

Elektronska kontrola bo omo-
gočila polete letal v oddaljen
kraje, kjer bodo lahko vrgla to-
rove bomb. Male količine ek-
splozivnega materiala bodo po-
vzročile ogromno razdejanje.

General je priporočal, naj
Amerika skrbi, da bo imela do-
volj izurjenih pilotov. Letalska
industrija naj se razvija brez
oviranj. Amerika naj obdrži
tudi letalske baze na Pacifiku
in Atlantiku v interesu svoje
lastne varnosti.

Arnold je dejal, da je Hitler
podcenjeval udušnost zavezni-
ške letalske sile, kar se je ma-
ščevalo nad Nemčijo. On je
podcenjeval tudi rusko odloč-
nost za odpor. Prepričan je bil,
da bo njegova vojna mašina
zdrabila Rusijo v nekaj mese-
cih.

Stavkarji apelirali na kanadske unije

Windsor, Kanada, 12. nov.—
Člani avtne unije, ki so zastav-
kali proti Ford Motor Co., so a-
pelirali na unije CIO in ADF,
naj odklečejo stavko v znak sim-
patije z njimi. Mornarska uni-
ja se je odzvala apelu in izgle-
dala, da ji bodo druge sledile.
Stavka proti Ford Motor Co.
traja že dva meseca. Unija za-
hteva zvišanje plače in druge
koncesije.

AMERIKA ZAGO- TOVILA POMOČ TURŠKI VLADI

Vprašanje bodočnosti
Bospora in Darda-
nelske ožine

RUSIJA ZA SKLENI-
TEV POGODBE

Ankara, Turčija, 12. nov.—
Poročilo iz zanesljivih virov
pravi, da je Amerika zagotovi-
la podporo turški vladi in da ne
bo sankcionirala nobene akcije
ki bi ogrozila neodvisnost Tur-
čije in nedotakljivost njenega
ozemlja.

Zagotovilo vsebuje spomeni-
ca, katero je Edwin C. Wilson,
ameriški poslanik v Ankari, iz-
ročil turški vladi. Spomenica
je bila izročena vladi tik pred
potekom veljavnosti prijateljske
in nenapadalne pogodbe
med Turčijo in sovjetsko Rusijo.

Uradno še ni razkrita, kakšno
stališče je Amerika zavzela gle-
de bodočnosti Bospora in Dar-
danelске ožine, prehoda in po-
morske čete med Črnim in Sre-
dozemskim morjem. Trdi se,
da je spomenica v soglasju s
stališčem turške vlade.

Stališče vlade je orisal turški
predsednik Ismet Inonu v svo-
jem govoru, ko se je parlament
sestal v svojem zasedanju. On
je dejal, da Turčija nima nobe-
nih obveznosti napram tujim
državam in da bo ščitila svoje
pravice.

Nekateri krogi v Ankari trdi-
jo, da je Rusija predlagala Tur-
čiji sklenitev nove pogodbe, ki
naj bi zaprla Dardanelsko oži-
no vsem bojnim ladjam z izje-
mo ruskih in turških.

Turčija je z zadovoljstvom
sprejela ameriško spomenico na
znanje. Nekateri menijo, da je
bila spomenica izročena turški
vladi po izmenjavi pism med
predsednikom Trumanom in
premierjem Stalinom.

Velika Britanija je zavzela
isto stališče napram Turčiji kot
Amerika. Mnenje prevladuje,
da bodo objavljene uradne ko-
munikacije, preden poteče ve-
ljavnost turško-ruske pogodbe.

Rusija je že večkrat naglasila,
da hoče svobodno prehod
skozí Dardanelsko ožino za svo-
je ladje in parnike.

Vloga industrijcev na konferenci

Razkol med delegati
delavskih unij

Washington, D. C., 12. nov.—
Izgleda, da bodo industrijci i-
grali večjo vlogo na konferenci
ta teden kot so jo prejšnji te-
den. Konferenco reprezentan-
tov delavcev in delodajalcev je
sklical predsednik Truman.

Javnost je razočarana, ker so
reprezentanti delavcev demon-
strirali neenotnost. Nobenega
znamenja ni, da se bodo spora-
zumeli. Na eni strani so dele-
gati Kongresa industrijskih or-
ganizacij, na drugi pa delegati
Ameriške delavske federacije
in John L. Lewis, predsednik
rudarske unije UMWA. Goto-
vo je, da ena delavska grupa ne
ve, kaj dela druga. Delegati
ADF so imeli sestanek zadnji
petek in delegati CIO niso bili
povabljeni, naj se ga udeleže.

Reprezentanti delodajalcev
nastopajo kot enota na konfe-
renci. To pomeni, da zasledu-
jejo gotove namene, katere bo-
do tudi dosegli, ker je na na-
sprotni strani nesoglasje.

Odločitev še ni padla glede
resolucije, katero je predložil
Philip Murray, predsednik CIO.
Ta določa med drugim diskuzi-
je o mezdah in cenah in rasnih
diskriminacijah. Lewis je de-
jal, da mezdno vprašanje ne
spada pred konferenco, ki je bi-
la sklicana z namenom, da od-
pravi vzroke konfliktov med de-
lavci in delodajalci. On je na-
glašal, da se mezdno vprašanje
lahko reši s kolektivnimi pogaj-
janji. Lewisovo stališče je pod-
prl William Green, predsednik
ADF.

Ameriški vojniki se vračajo domov

Washington, D. C., 12. nov.—
Mornarični departament je na-
znanil, da se je okrog 835.000
ameriških vojakov in mornar-
jev vrnilo domov s Pacifika, od-
kar je Japonska kapitulirala. Šte-
vilo predstavlja tretjino ame-
riške sile, ki se je priprav-
ljala za invazijo Japonske.

Indijci pozvani na revolto

Bombaj, Indija, 12. nov.—Ja-
waharlal Nehru, vodja Vsein-
dijskega kongresa, nacionali-
stične stranke, je pozval svoje
rojake na revolto proti britski
nadvladi. Dejaj, da Indija
mora biti pripravljena na revo-
lucijo.

Domače vesti

Zopet v civilu

Yale, Kans.—Iz armade sta se
vrnila k svojima mladima ženi-
coma Ernest Šetina in Joe Ter-
šinar, oba člana društva 9
SNPJ. Domov sta prišla zdra-
va in nepoškodovana. V civilu
življenje se je vrnilo tudi
Rudy Ključevček, član društva
677 v Detroitu, ki se sedaj na-
haja tukaj.

New Duluth, Minn.—Častno
so bili odpuščeni iz armade bra-
tje John, Edward in Stanley Bo-
ben, ki so se bojevali na evrop-
skih bojiščih, njih mlajši brat
pa je še pri mornarici. V ci-
vilno življenje so se vrnili tudi
John Ruzich, Albert Gerlovich
in Francis Petrich, ki je bil pri
vojakah od novembra 1940 kot
prostovoljec. Vsi so člani dru-
štva 203 SNPJ.

Berwyn, Ill.—V civilno življe-
nje se je vrnil Anton Tusek ml.,
član društva 39 SNPJ, pri voja-
kih tri leta in dve leti preko
morja. Bil je v invaziji Nor-
mandije in se s 3. armado boje-
val do konca vojne.

Iz Clevelanda

Cleveland.—V bolnišnici je u-
mrila Josephine Vidmar, rojena
Peterlin in doma iz Vinvraha pri
Beli cerkvi na Dolenjskem, od-
koder je prišla v Cleveland pred
42 leti. Bila je članica KSKJ
in vdova 13 let. Tukaj zapuša
sestro Anno Ponikvar.—Umrila
je Mary Relić, rojena Mirosavec
in doma iz Žumberaka na Hr-
vaškem, kjer zapuša tri brate,
tukaj pa moža, dva sinova, hčer
in brata.—Pri svoji teti Jose-
phini Sever se nahaja na obis-
ku Rudolph Orazem iz Mulana,
Idaho, ki je bil po štirih letih
odpuščen iz armade.—Častno je
bil odpuščen iz armade Anton
Puntar ml., sin družine Anton
Puntar iz Euclida, pri vojakah
tri leta in preko morja 28 me-
secev ter se udeležil več bitk na
Pacifiku.—V civilno življenje se
je vrnil tudi Frederick G. Ba-
shel, sin družine Gasper Bashel
iz Collinwooda, pri vojakah 39
mesecev in na Pacifiku 37 me-
secev.—Na 30-dnevni dopust je
prišel Emil Thomas, S 1/c, sin
družine Peter Thomas, ki se je
nahajal na Pacifiku 17 mese-
cev.

Rumunski rojalisti pred sodiščem

Odmev krvavih
izgredov v Bukarešti

Bukarešta, Rumunija, 12. nov.—
Vojaški sodišče je pozvalo vo-
ditelje rojalistov, ki so aranži-
rali demonstracije v zvezi s pro-
slavami rojstnega dneva kralja
Mihaela, k zaslišanju. Demon-
stracije so rezultirale v izgredih,
v katerih je bilo več ljudi
ubitih in ranjenih.

Med onimi, ki so bili pozvani
pred sodišče, sta Juliu Maniu,
vodja kmečke stranke, in Con-
stantin Bratianu, vodja liberal-
ne stranke. Vlada, katere pre-
dsednik je Peter Groza, je obdol-
žila oba odgovornosti za izbruh
izgredov.

Vladne čete so streljale na
demonstrante, ki so se zbrali
pred kraljevo palačo zadnji pe-
tek. Red je vzpostavil ruski ge-
neral Susaikov, načelnik zavez-
niške kontrolne komisije v Bu-
karešti. Ruske čete se niso
vmešale v izgreda in bitke med
rojalisti ter komunisti.

Maniu in Bratianu zanikata
obdolžitve, da sta odgovorna za
demonstracije v prilog kralju
Mihaelu. Doznavo se, da je po-
licija aretirala čez tisoč rojalis-
tov po demonstracijah.

Ameriški admiral svari Kitajce

Chinwangtao, Kitajska, 12.
nov.—Ameriški admiral Daniel
E. Barney je posvaril centralno
vlado in komuniste, da bo Ki-
tajska razkosana, če se ne bodo

BOMBARDIRANJE MORNARIČNE BA- ZE OBNOVLJENO

Britske bombe treščile
na glavni stan indo-
neške armade

OBSODBA POBIJA-
NJA DOMACINOV

Batavija, Java, 12. nov.—Brit-
ski letalci so obnovili napade
na Soerabajo, mornarično bazo.
Poročilo pravi, da so bombe pa-
dale na glavni stan indoneške
armade in druga poslopja. Očit-
no je, da skušajo britske sile za-
treti gibanje domaćinov za svo-
bodo in neodvisnost Jave in
drugih otokov holandske Vzhod-
ne Indije.

Tanki, katere so Indonezi od-
vzeli Japoncem, so bili vrženi v
akcijo proti britskim in indijs-
kim četam. Britsko poročilo
pravi, da je bilo mnogo rebe-
lev ubitih in ranjenih v bitkah
z indijskimi in britskimi četami.

Dr. Achmed Soekarno, pre-
dседnik nepriznane indoneške re-
publike, je v svojem govoru v
Jordjakarti apeliral na svet, naj
obzidi britske napade in pobij-
janje civilistov v Soerabaji, ki
ima pol milijona prebivalcev.
Izjavil je, da so britske bombe
in šrapneli razdejali indoneško
četrto in poškodovali kitajsko in
arabsko četrto.

"Ogorčeno protestiram proti
uporabljanju bojnih letal in la-
dij proti ljudem, ki niso oboro-
ženi in se ne morejo braniti,"
je rekel Soekarno na shodu, ka-
terega se je udeležilo čez 50.000
ljudi. "Svet moram opozoriti
na pokolje moških, žensk in o-
trok. Med žrtvami britske bru-
talnosti je bilo več sto Kitajcev
in Arabcev, ki niso zapleteni v
konfliktu in so prišli v Soera-
bajo kot trgovci."

General Philip Christison, po-
večnik britskih sil na Javi, je
zanikal obdolžitve nacionalistov
o pobijanju civilistov. Dejaj, da
so šle te sile v akcijo z na-
menom, da vzpostavijo mir in
red. On je ponovil trditve, da
japonske čete, ki so ostale na
Javi, pomagajo rebelom v borbi
proti holandski nadvladi.

Nacionalisti so ponovno na-
glašali, da se bo borba za ne-
odvisnost Vzhodne Indije nada-
ljevala.

Prevzgoja nem- škega ljudstva

Morgenthau proti
vsiljevanju
demokracije

New York, 12. nov.—Henry
Morgenthau, bivši federalni za-
kladnik, je v svojem govoru v
tem mestu dejal, da so za pre-
vzgojo nemškega ljudstva po-
trebni pravi pogoji. Nemci naj
si sami najdejo pot v demokra-
cijo, kar pomeni, da jim ne sme
biti vsiljena od zunaj.
"Pozabiti ne smemo, da je bi-
lo pet nemških generacij vzgo-
jenih za agresijo proti drugim
državam," je rekel Morgenthau.
"Preden se jih prevzgoji za de-
mokracijo, morajo demonstira-
ti zrelost. Odpraviti je treba
socialne in ekonomske temelje,
na katerih sloni nemška filozo-
fija."

Morgenthau je dalje rekel, da
prvi pogoj za prevzgojo Nemcev
je izločitev junckerjev in indus-
trijcev. Mentalna razorožitev
je drugi pogoj. Nemcem je tre-
ba zabiti v glavo, da se agre-
sija ne izplača.

pobotali. On je predlagal na-
daljevanje razgovorov, da se
konča konflikt med vlado in ko-
munisti.

Charles E.P.

Nova suknja, toda star okostnjak...

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdravstveno dravstvo (vsega člana) v Kanado \$6.00

na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrti let; za Chicago in okolice

Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and

Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year,

foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nesposobnih

članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti,

drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložilo

poštno.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications

and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,

such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only

when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s uredništvom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (November 30, 1945), poleg vašega imena

na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pono-

vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

"Čudež" v sovjetski sferi

Končno se je v Evropi, v ruski sferi vpliva vendar zgodilo nekaj, kar je našlo splošno odobravanje v meščanskem tisku in tudi v radiu. Ta dogodek so volitve na Ogrskem, kjer so zmagali z veliko večino "zmerni" konservativci—s pomočjo reakcije. Zmagali so pod firmo stranke malih posestnikov, ki je prejela okrog 60% glasov, socialisti 19%, komunisti 17%, kmetijska stranka pa 4%.

Po vseh poročilih so bile te volitve povsem demokratične, sploh najbolj svobodne v vsej zgodovini Ogrske. In to v državi, ki je po zadržanju dobrih ljudi pod popolno sovjetsko dominacijo. Par tednov pred volitvami smo celo čitali, da je maršal Klement Voršilov, poveljnik ruskih okupacijskih čet na Ogrskem, zahteval od vseh tamkajšnjih strank, da morajo postaviti skupno volilno listo. Poročilo se je glasilo, da je Voršilov storil ta korak, ker hoče komunistom zagotoviti zmago.

Ta vest je bila potem dementirana po baronu Zoltanu Tildyju, voditelju stranke malih posestnikov, ki prevzame vodstvo nove ogrske vlade. Toda škoda je bila narejena. Tildy je tudi izjavil, da se Rusi niso nič vtikali v volitve in niso delali nikakega pritiska. Čudno. V ameriškem tisku pa smo čitali teden za tednom in ista pesem je donela stalno tudi po radiu, da je Ogrska pod popolno sovjetsko dominacijo in mora plesati tako kot ukazujejo Rusi.

To je mogoče svoboda tiska, toda je skrajno neodgovorna, zavajalna in škodljiva, kajti s tako propagando se le škruva narod proti narodu.

Kakor poroča M. W. Fodor iz Budapešte, eden najbolj odgovornih, razumnih in zanesljivih poročevalcev v Evropi, so vse stranke zadovoljne z izidom volitev. Tudi socialisti in komunisti, čeprav so ostal v veliki manjšini. In zadovoljni so predvsem, ker so bile volitve res demokratične. In to v ruski sferi!

Kot dosedanja provizorična, bi tudi nova ogrska vlada koalicijska. Na podlagi sporazuma so bo zmagovita stranka malih posestnikov pridržala 50% ministarskih portfeljev, polovico pa jih dobe socialisti, komunisti in agrarci.

Po Fodorjevem poročilu, je agrarna reforma na Ogrskem izvedena že 90%. Vse štiri stranke soglašajo tudi v tem, da se poddržijo vsi rudniki, elektrarne in večje tovarne, manjše pa bodo ostale v privatnih rokah, kakor tudi trgovina, kolikor je ne izpodrine zadržanost. In kot poroča Fodor, bo šla nova vlada na vsej črti na roko združnemu gibanju. To je sploh vzorec ali program vse razbite povojne Evrope, tako v ruski kot izven ruske sfere.

In kljub temu, da so zmagali konservativni elementi, je ta program dokaz, da se tudi Ogrska pomiče skozi veliko socialno revolucijo, ki je končno strmoljavila njen tisoletni fevdalizem. In slednji je bil strmoljavljen skozi agrarno reformo, ki je razkosala veleposestva in ogrskemu kmetu končno dala zemljo. Zdej menda hoče postati vsak baron ali knez—kmet, ker si hoče obdržati vsaj nekaj zemlje, dasi je ni še nikoli obdelaval. In kmet hoče postati zato, ker želi od svojega veleposestva dobiti enako količino zemlje kot kak njegov bivši tlačan, ki mu je v preteklosti obdelaval zemljo zato, da je on lahko grofovsko živel in vihtel valpetski bič nad svojimi tlačani. Po tej reformi so namreč dobili zemljo le tisti, ki jo faktično obdelujejo. Prvič v zgodovini jo bodo morali obdelovati tudi ogrski grofje. Časi se res spremenjajo!

Dvignjenje zastorja

Amerika in Anglija sta končno objavili tajne italijanske kapitulacijske pogoje, ki so bili do tega časa velik misterij. Splošno mnenje je bilo, da jih nista hoteli objaviti zato, ker so bili tako strogi, da bi nad njimi zastrmel ves civilizirani svet. Govorilo se je tudi, da je Italija že v teh pogojih izgubila ne samo vse svoje afriške kolonije, marveč tudi strateške otoke v Sredozemlju in Trst z vsem Primorjem. Nekateri so šli še dalj in dejali, da je bila od Italije odrezana tudi Sicilija. Vse to so bila sveda ugibanja, ker sta obe veleni skrbno čuvali tajnost teh pogojev.

Sedaj je razvidno, da so bili originalni pogoji res zelo drastični, toda niti polovico toliko kot so jih slikala razna ugibanja. V primeri s kapitulacijskimi pogoji napram poraženi Nemčiji niso niti sence. Kar se tiče amputacije njenih kolonij, otkov ali slovenskega Primorja s Trstom vred, ni v teh pogojih nobenega sluha, še manj pa o odrezanju Sicilije.

Vendar pa so bili originalni pogoji toliko drastični, da so bili po zavezniški armadi sproti modificirani, ker so bili nepraktični in bi njih dobesedno izvajanje le oviralo prodiranje teh armad po Italiji in vojaški vladi delalo še večje preglavice in zapreke.

Z drugo besedo: pri izvajanju teh pogojev so zavezniški rabili vsaj nekoliko "common sense." Človek z navadno pametjo bi pričakoval, da bi bila za zavezniške lahke to dobra šola tudi pri nakovanju okupacijske politike v Nemčiji. Ampak zgodilo se ni nič takega. Zdej se sami priznavajo, da so v Nemčiji tako zavozili, da bi jo bolj ne mogel zavoziti niti največji stupidnež.

Z objavo teh pogojev je prišla tudi vest, da se je italijanska vlada obrnila na ameriško vlado v zadevi Trsta in tako zvane Wilsonove črte, s katero bi se Italija zdaj popolnoma zadovoljila. Z drugo besedo: Zdej bi se zadovoljila z manjšim kosom ukrajenega slovenskega in hrvaškega ozemlja, kar bi bilo menda—"demokratično". Za vso italijansko ekspanzijsko politiko je to povsem značilno: Če ne moreš obdržati vse, kar si nakradel, skušaj obdržati vsaj nekaj svojega ropa! Ampak taka je sploh "etika" vseh imperialističnih roparjev. Če ti izpodletti nemoralna politika, oprimi se amorale!

Glasovi iz
naselbin

IZ LIBRARYJA

Library, Pa.—Redki so dopisi iz naše naselbine v našem priljubljenem listu Prosveta. Čeprav so imeli tukajšnji rudarji skoraj tri tedne počitnic, se vseeno nihče ne oglasi. Toda stavka je sedaj končana in delo se zopet nadaljuje do druge stavke, katere bo skoro gotovo na spomlad, kakor je že to navada pri premogarih.

Vse je bolj živahno in veselo, odkar je ta strašna vojna končana in prihajajo naši fantje in možje domov, kateri so toliko grečni, da se zdravi vračajo k svojim dragim. Veliko pa jih je, ki se ne bodo nikoli več povrnili. Tudi mi smo izgubili nekakega Johna Intiharja iz Stauntona, Ill. Padel je v bitki z Nemci v Evropi. Vem, da ga bodo domači hudo pogrešali, posebno mati, ki je vdova. Moje je globoko sožalje družini!

Včeraj, 28. oktobra, se je tudi povrnil moj zet John Wargo. On je prišel iz Indije, kjer je prebil dve leti. Je ves skušan radi vročine, ki vlada v tisti oddaljeni deželi. Vendar pa je srečen in vesel, da je zopet doma.

V nedeljo, 21. oktobra, je bil krasen jesenski dan. Podali smo se v hribe—in kot pravi pesem, "... na planinah lušno je..."—kjer je bilo res lepo! Zopet smo se enkrat pošteno razveselili v družbi naših prijateljev in znancev. Tam ima naš rojak lepo urejeno gostilno in plesno dvorano, ki se imenuje "Matt's Place," v Donegal, Pa. Prostor je kakor nalašč za take izlete in priredbe. Vršila se je slavnost 25-letnice poroke moje nečakinje in njenega moža, in mrs. Martin Ponebshek iz Hutchinsona, Pa.

Prav na zviti način so ju speli in presenečenje je bilo toliko večje, ker nista slavljence najmanj slutila, kaj se pripravila. In ko sta stopila v dvorano, je glasno zadonelo "surprise!" Takoj sta spoznala, kaj se dogaja in mrs. Ponebshek je bila ganjena do solz. Pripeli so ji krasen šopek svežih cvetlic in s svetjem podarili 25 srebrnikov. Njej se pač ne vidi, da je že vprežena v zakonski jarem kar celih 25 let.

Tudi Martinu je srebrni klobuk prav dobro pristojal. Ponočno ju je poročil naš dobro poznani mr. Klemencič iz Cheswicka, Pa. Upamo, da bo poroka držala še nadaljnjih 25 let, ali pa še več. Vse je bilo v najlepšem redu in zabava je bila prvostarna.

Veseli je bilo videti mladeniče, ki so pravkar dokončali službo Strica Sama. Kako so se izvrstno zabavali trije sinovi Lazarjeve družine, tudi iz Hutchinsona,

kinsona, ki so prav na predvečer tega slavlja, ne vedoč za drug drugega, sešli se na postaji v Greensburgu in skupno nadaljevali pot proti domu. Tako so prišli prav ob pravem času za to slavnost njihove tete. Srečni so, da so prišli vsi trije zdravi nazaj k svojem. Tudi William, ki je bil ujetnik v Nemčiji skoraj leto dni, kjer je doživel hudost prestal. Njihov oče se je moral pred nekaj tedni podvreči težki operaciji, katero je srečno prestal. Želim mu skorajšnjega okrevanja!

Na tem mestu naj izrečem tudi priznanje našim kuharicam, ki so nam tako lepo in izvrstno vse pripravile in obložile mize z vsakovrstnimi dobrotami, tako da je bilo vsega dovolj za vse. Naši muzikantje so nam pa igrali vesele poskočnice, tako da se je vrtilo staro in mlado pozno v noč.

Slavljencema pa želimo še na mnoga, mnoga leta in da bi se njuna dva sinova že skoraj vrnila domov.

Želimo vama še mnogo let, srečno, veselo skupaj živeti; da dolgo bi še uživala, sladkosti življenja zakonskega!

Anna Intihar.

OBISK V COLORADU

New Castle, Pa.—Zopet hočem napisati nekaj vrstic. Poteklo je že precej časa, odkar sem se zadnjič oglasila v Prosveti.

Bila sem na počitnicah, toda potovanja ne bom natančno opisala, ker bi se preveč dopis raztegnil. Z možem sva odpotovala v Pueblo, Colo., v petek, 14. septembra. Ob desetih zvečer sva zasedla vlak in dospela v bratovi družini v nedeljo ob devetih zjutraj.

Bili so zelo presenečeni, ker niso najmanj čutili našega prihoda, dasiravno so nas vedno prosili, da naj pridemo. To že ljo sem imela že dolgo, da bi videla mojega brata, ki je zapustil dom, ko sem bila stara devet let. Želja pa se mi ni izpolnila, kajti umrl je naglo lanko leto za vnetjem slepiča. Bila sem na njegovem grobu. Zelo težko mi je bilo, ko sem prišla tako daleč in ga nisem videla po tolikih letih.

V Coloradu imam pa tudi druge sorodnike in prijatelje, moj mož pa brata v Pueblu, sestro v Denverju, bratrance in teto pa v Aspen. V Pueblu mi ni preveč ugajalo. Tam je dosti Meksikancev in ti so videti bolj revni ljudje. Po treh dneh bivanja pri bratovi družini in obiskih drugih znancev sva se podala v Aspen, Colo.; od Puebla do Glenwood Springa je sedem ur vožnje z vlakom od tu do Aspena pa je bolj sla-

Ladja George Chaffy, tretja po številu, ki je odpeljala velik tovor obleke in drugega materiala iz newyorškega skladišča Združenega odbora v Jugoslavijo.

ba zveza, zato smo morali čakati v Glenwood Springsu tri ure in pol fanta, da nas je peljal v Aspen.

K teti smo prispeli prav ob polnoči. Zelo smo jih presenečili, kajti se še nismo poprej nikdar videli. Tam živita samo teta in njen mož. Sta zelo visoke starosti, kljub temu pa še ne kažeta takih let; menda jim pomaga čisti in zdravi zrak. Voda je v teh hriboh tako čista, da bi lahko našla živanko v njej. Tam smo si ogledali rudnike, v katerih so nekoč kopali drage kovine.

Zvečer pa smo se podali k bratrancu, ki je oddaljen samo nekaj ur od Aspena. Pri njemu se je zbralo dosti prijateljev Slovencev in Slovenk in smo se imenitno zabavali, mr. John Snyder nam je pa serviral z dobrih kapljico. Torej najlepša hvala vsem skupaj za postrežbo in gostoljubnost.

Potem pa smo se zopet vrnili nazaj v Pueblo. Na postajo nas je odpeljal bratranec J. Snyder. Potem smo obiskali sestro mojega moža v Denverju. Tam mi je tudi ugajalo, posebno ko se človek pelje skozi Colorado Springs. Dva dni pred odhodom domov smo se pa vozili z avtomobilom. Vozila je Hedviga, hči mojega brata. Peljali smo se na F. Falls. Tam je tudi lep razgled. Ima 200 stopnic vklesanih v skalo. Na drugi strani pa se izliva čista voda preko velikega hriba. Nato smo šli okrog Pike's Peak in bili smo tudi v Garden of the Gods, ter v več drugih krajih, katerih imena pa se več ne spominjam.

Namenili smo se iti tudi po Royal Gorge Bridgeju na obisk moje prijateljice, ki živi v Englewoodu, toda čas nam ni dopuščal. Upam, ako nam bo zdravje dopuščalo, da se še povrnemo in vas bomo obiskali.

Z možem sva dospela domov 26. septembra. Lahko bi ostala tam več dni, toda meni je kmalu dovolj potovanja.

V Prosveti sem čitala že več pisem, ki so jih pisali naši rojaki iz stare domovine. Tudi jaz sem prejela dve pismi iz moje vasi Knežaka. Sedaj so Jugoslavi. Podrobnosti ne bom opisovala, kajti tragedija je podobna druga drugi. Brat in njegova žena sta se malo živa. Prišla sta iz koncentracijskega taborišča. Na žalost pa so jima belogardisti in domobranci ubili tri sine v cvetoči mladosti. Najstarejši je bil 22 let star, drugi 20 in tretji šele 18. Vsi trije so umrli mučeniške smrti. Dva ležita na domačem pokopališču, eden pa nekje pri Žužemberku na Dolenjskem. Težke so misli, ko človek pomisli, kaj se je vse godilo. Kdor hoče pisati v staro domovino, naj naslovi: pošta in vas Knežak pri St. Petru na Krasu, Jugoslavija.

Tončka in Toni Skufca.

DOMOBRANSKI TEROR V OKOLICI NOVEGA MESTA
Cleveland, O.—Želim priobčiti pismo moje sestre Ane Bradač iz Gornjega Mraševa, občina Šmihel-Stopiče pri Novem mestu.

Pismo je datirano 8. septembra t. l. in se glasi:
Draga sestra!
Po dolgem času Ti pišem nekaj vrstic. Naše trpljenje v pravkar minuli vojni je bilo strašno in se ga ne da popisati.

Sporočam Ti žalostno vest, da je bil moj sin Milan ubit. Padel je 16. oktobra 1943. Njegova smrt me je silno potrla in nikoli ga ne bom mogla pozabiti. Počiva nekje pri Litiji.

Sreča je, da je ostal pri življenju vsaj moj mož Lojz, ki je bil zaščitnik naše vojske. Belogardisti so ga prišli vsak teden iskati na dom, pa ga niso našli. Radi tega so meni grozili, da me bodo

usmrtili in držali puško na mojih prsih, me tepli in suvali. Ko pa so mislili, da sem že na drugem svetu, so me pa pustili. To se je ponavljalo vsak teden. Veliko sem prestala radi belogardistov in domačih izdajalcev, zato sem sedaj rahlega zdravja in ne-prestano bolna.

Nekoga dne so imeli belogardisti točne podatke, kdaj se bo povrnil mož domov. Čakali so ga dve uri okrog hiše, grozili, da ga bodo ubili, jaz pa sem vsa trepetala od strahu. Več, draga sestra, to so bile moje najtežje ure.

Belogardisti so se maščevali nad našo hišo in nam vse pokradli: vole, mast, suho meso, kokoši, obleko, odejo itd.

Drugi sin Slavko je pri policiji v Novem mestu. Anica, Tonček in Janeček so pa doma. Domov je prišel tudi brat Ivan. On je bil tri leta v internaciji. Mož od sestre Mici je šel v partizane l. 1943 in ga še vedno pogrešamo. Prejmi najlepše pozdrave od Tvoje sestre Ane Bradač.

Ella Pultz.

DELAJSKE RAZMERE IN
"DELAJSKI PRIJATELJI"

Bethlehem, Pa.—Nekaj dni po kapitulaciji Japonske sem čital v časopisu, da je predsednik Truman zbrisal "formulo malega jekla," s pripombo, da lahko sedaj delavci vprašajo za višje plače. Nadaljeval sem s čitanjem in videl, da so samo korporacije v Pennsilvaniji odpustile na tisoče delavcev. Aha, sem si mislil, ta je pa lepa, sedaj ko je delavec na cesti, lahko vprašamo za zvišanje plače!

Koliko prošenj so poslali posamezniki, organizacije, unije in drugi na predsednika in kongresnike, da bi zbrisali oz. zavrgli formulo malega jekla, a bilo je vse zastoj. Vedno se poudarjalo, da bo takoj inflacija, ako se zviša plače delavcem, medtem pa so velike korporacije žele milijone profita.

Tukaj, na vzhodu, so že od nekdaj nizke plače, posebno v novoangelskih državah. Če je v hiši količkar družina, pa že oče ni mogel narediti za vsakdanje potrebščine in morala je na šit tudi žena ali pa otroci. Za deževne dni seveda ni ostalo ničesar. Nekateri pa so takoj delo izgubili, kakor hitro je končala vojna. Čez mesec dni so jih že na stotine izmetali iz stanovanj.

Res je veliko vreden zakon za minimalno plačo 40c na uro, kateri je bil uzakonjen še pred vojno. Toda pozabili so mu pristaviti dodatek, da bi se v slučaju eventualne vojne in podražitve življenjskih potrebščin, tudi minimalna plača trikrat zvišala.

Ni samo to, da so nam ti delavski prijatelji "zamrzili" plače z gori omenjeno formulo, ampak so nas tudi prikenili k delu, tako da si ni mogel nihče prebrati dela. Videli sem ženske, ki so na glas jokale, ker so jemli slabo delo in nizko plačo, pa se niso mogle prebrati dela, medtem pa so možki na tistem preklinjali naše delavske voditelje.

Da ni prišlo kje do kake stavke, so se skrbeli naši unijski voditelji in zagotavljali korporacijam "no strike pledge," akopprav so dobro vedeli, da niso delavci zadosti plačani.

Unijski voditelji so mislili, ker so toliko potrošili za izvolitev "delavskih prijateljev," da bomo samo potrkali na washingtonska vrata in bodo dobili vse, kar bodo hoteli. In res so trkali zadnje dve leti, a bilo je vse zaman.

Zadnje sem čital, da se je predsednik CIO izrazil, da je organizacija prispevala toliko ti-sočakov za demokratiško stranko, da je zmagala, za uslugo pa nismo dobili niti kozarec mrzle vode. Tako je ta stvar. No,

prihodnji bomo šli pa na republikansko stran in mirna Boston. To je pač stara igra, ki se ponavljala že leta in leta. Večkrat smo tudi slišali, da sta demokratična in republikanska stranka podobni kot dva vinarja, pa kljub temu najdemo delavce, ki pravijo, da smo zadnjih volitev izvolili delavske prijatelje. Yes, izvolili smo take imenitne delavske prijatelje, da so nastavili v kabinetu Rockefellerje in bankirje, na mesto delavcev!

Anton Zupan.

ČASOVNI KOMENTARIJI

Chicago, Ill.—Kitajska je smodnika, je zapisal naš učenjak. Strah pesimistov upravičen: da se lahko kitajski konflikt raztegne po vsem svetu. Dva faktorja dajata povzročiti to bojazn: Zedinjene države podpirajo generala Kajseka, ki pa natihomu favorizirajo kitajske komuniste. Nekateri tervencija na Kitajskem z vsem kim dnevom bolj sliči znani angliški intervenciji na Grškem.

Da, Zedinjene države bi morale potegniti svoje vojaštvo iz Kitajske. Ubogemu kitajskemu narodu je že sedaj storjena velika krivica, kajti Amerika je že do bro oborožila in stremela k Kajsekov vojaštvo in če se bo konflikt nadaljeval, se prav lahko zgodi, da ne bodo komunistične armade kos Kajsekovi modno oboroženim četam.

Evropa je na pragu lakotni ameriški reakcionarni politiki se močno trudijo, da bi uniili religiozno organizacijo UNRRA. Prvi kongresnik Ritzley, Oklahome se je drl v kongres, da je z vsemi štirimi proti tej gantzaciji, češ, da izrablja niti denar za politiko in "podpori komunistični ter pomaga maršalu Titu in njegovim kohortam."

Kongresnik O'Konski, reakcionarni Poljak, ki si je nadel ime, pa je o UNRRA med drugim dejal tudi sledeče: "Od prihajajo prošnje za več hrane, obleke in zdravil? Ali prihajajo od ljudi, ki so vse žrtvovali svojo svobodo? Če da! Prošnje za relief prihajajo od koruševalcev, gangežer in narkotičarjev, ki so vsilili svoje rešitve proti ljudski volji."

Tako gobeždajo naši reakcionarni zastopniki v kongresu. Veda, osebe kot so O'Konski, Ritzley, Rankin in njih pajdali niso nikoli zagovarjali poštenosti, zato je razumljivo, da bi to napeli vse moči, da bi uničili to mednarodno religiozno organizacijo. Ker so evropska ljudstva vzel metljo v roke in prišli pometati s kapitalisti, kateri jim prizadeli toliko huduga, sedaj radi ustavili revolucijo stradanjem že tako sestradano ljudstva.

Revolucije v Evropi, pohoda pravičnejši socialni in gospodarski red pa ne zastavljajo za kapitalisti, temveč malone za duhovniška klapa, naj si bo kar koli vera. Namesto da bi se v ljudstvu, kakor ji velevala poklic, pa je skoraj dosledno proti ljudstvu. V Jugoslaviji rada vsilila ljudstvu kralja in njim vso reakcijo, prav tako Belgiji, Grčiji, Rumuniji etc.

In kaj vse počenjajo slovenski duhovniki v tej deželi? Slovo laž, ki je naperjena proti Jugoslaviji, poberejo iz reakcionarnega časopisja, potem pa jo ovirajo zabeljeno servirajo jim pristašem. Toda ne samo da črpajo laži iz ameriškega zadnjakškega časopisja, temveč skušajo laži zanašati tudi na kot tisti slovenski duhovniki, ki imel v čikaški Tribuni počečilo o Jugoslaviji in zapisal, da jugoslovanska vlada namenoma zadržuje živila v skladiščih, medtem pa ljudstvo strda in umira. Pa ne samo to, ampak ta propagira za intervencijo s t. besedami: "Po vsej Jugoslaviji vlada napeta situacija. Ljudje še vedno bojujejo v gorah. Zvečanje bo vedno več, kakor tro dobiyo vzpodbujo od zunaj."

Med tistimi redkimi katoliškimi duhovniki, ki ne odobravajo protislovenskega stališča Ameriške Domovine in njenih sestrskih duhovnikov, je poznani župnik Trunk. Pošle leta in sploh, posebno med njimi, v spodnjem "Zaplom" in Trunk. Toda slednji svoje kolege (Dolge na 8. strani)

Vesti iz nove, prerojene Slovenije in Jugoslavije

Noben otrok ne sme biti nepreskrbljen

Dne 20. avgusta se je pričela v vsej Sloveniji in Jugoslaviji akcija za zbiranje denarja, obleke, obutev, hrane itd. za revne in nepreskrbljene otroke.

Sovražnik, ki je v času vojne prizadejal veliko gorja in trpljenja vsemu ljudstvu, tudi ne-čimnim otrokom ni prizanesel. Danes je cela vrsta otrok, zlasti na jugu naše države, ki niso imeli strehe in so popolnoma brez vsega, mnogo pa je tudi tistih, ki so ostali popolnoma brez staršev, ki bi zanje skrbeli. Tem otrokom moramo vsaj nekoliko pomagati tisto, kar so izgubili. Poskrbeti moramo, da ne bodo več živeli v pomanjkanju, da bodo tako na trpljenje, kot so ga že v rani mladosti doživeli, vsaj nekoliko pozabili.

Naša nova država, ki bo predvsem skrbela za mladi rod, da živel drugačno boljše življenje, pa danes ne more nuditi te pomoči, kot bi jo hotela in morala. Država je izčrpana, ni se vzpostavljene prometa, rušene so se ceste, uničena je industrija, porušene so stavbe, prenen pa se bodo sezidale nove stavbe, domovi za revne otroke, pa bodo minila še leta, če torej dovolj takih domov, ker bi se lahko vzgajali otroci, kjer bi se jim nudile vse udinosti, ki bi vsaj v glavnem došle njihovim potrebam.

Pri vsem tem pa se moramo vedati tega, da so vsi ti otroci danes potrebni pomoči in jim moramo že sedaj pomagati. Vsak bo zato danes čutil svojo dolžnost, da pomaga bližnjemu v potrebi. Vse načine moramo pomagati. Ne moremo reči, da nimamo, da ne moremo, kajti tudi v našem delu in s pošteno željo ter dobro voljo lahko pomoremo k temu, da bodo preskrbljeni otroci čimprej dosegli boljše življenje v dobri domovini.

V tej akciji pa je predvsem potrebno, da se izkaže mladina, da predvsem v delu. V naslednjih mora biti predvsem za-tem, da živimo prav vsi zato, s svojim delom pomagamo stvarjati lepšo bodočnost. Mi bomo predvsem prepričani, da bodo čim več dali pomagali revnim otrokom in mladini, sami pa si bomo svojega pritržali in pokazali, da se znamo žrtvovati tudi tja, kot smo se znali žrtvovati boju.

Predvsem pa je treba stremeti, da bo prav vsa mlada sodelovala v tej akciji. Vsa mladina Slovenije mora imati prav povsod. Mnogo možnosti, kjer se lahko udeležimo v tej tako potrebni in čestni stvari. Okrajnim in najvišjim narodnim odborom, ki pomagamo pri vodenju gleda nad otroki, ki so po-robni socialne pomoči, delamo k dobrenjega materiala. Tako bomo tudi osnovali de-ve mladinske skupine, ki bo- posebno v teh dneh čistile domove, jih pomagale ob-čistiti in graditi. Tudi posa-žne mladinke se lahko javi-ko vzgojiteljice in bolničar-ke v take dečje domove.

Posamezni okrajni naj med se-boj delo tekmujejo, da se bo-vo delo pospešilo in dobilo viši elan. Predvsem pa bi bi- priporočljivo, da bi mladina kakim okraju prevzela sa-vo v okrobo dečji dom ali pa-jo po enega potrebnega otro-ka. Dolžnost posameznih mla-đev in mladink pa je pred-tem, in to zlasti v mestih, da-žerje ljudi, ki bi imeli mož-žnost in bi bili pripravljeni na-šne stranke vzdrževati kak-kega otroka. Pa tudi s kultur-nimi prireditvami lahko koristi-jo pri akciji. Prihajmo kul-turne prireditve, prostovoljne naprave pa bomo pobirali za-vele otroke. Prav vsak bo pri-čel kaj žrtvovati, obenem se bomo še mi kulturno iz-razovali. Po naših vaseh in-terjih pa naj bodo napisali, le-ki in transparenti, ki jih bo

naredila mladina in ti napisi bo- do spominjali ljudi, da je med nami še mnogo nepreskrbljenih otrok, mladine in mater, ki so potrebni pomoči.

DVIG PROSVETE NA HRVATSKEM

Dosedanje delo ministrstva prosvete federalne Hrvatske je kljub velikim težavam do danes pokazalo lepe uspehe. Na o- zemlju Hrvatske znaša število nepismenih od 20 do 40 odstot- kov. Na istem ozemlju se je od osvoboditve pa do danes vršilo 55 tečajev za nepismene. Te tečaje je obiskovalo okrog 10- 000 tečajnikov. Do sedaj je o- snovanih na Hrvatskem 55 na- rodnih vseučilišč s sedeži v o-

Vloga Amerike v kitajskih homatiyah

Napisal Herbert Seligmann

Položaj v severni Kini je brez vsakega dvoma poln dinamita, kajti možnosti, da se bodo borbe komunistov proti centralni vladi še razširile, so velike. Uradni krogi v Washingtonu pa so navzle temu prepričani, da Amerika ne bo zapletena v to meščansko vojno.

Uradno mi je bilo povedano na vprašanje glede prevažanja čungkingških čet z ameriškimi ladkami v severno Kino nasled- nje: "V nobenem slučaju niso Zedinjene države prevažale ki- tajskih čet v kraje, ki se nahaja- jo v notranjosti Kine, temveč edino le v pristanišča kot Tsing- tao, Činvangtao in Tientsin. E- dino izjemo v tem pogledu tvori Peking, ki pa je bil prej prestol- nica Kine. Nikdar tudi nismo prevažali čet čungkingške vlade v kraje, kjer so pretili nepo- sredni spopadi."

Dober primer načina, kako se Amerika čuva zapletanja v no- tranj kitajski spor, je slučaj ad- mirala Barbeyja, ki je prišel dne 14. oktobra v bližino mesta Chefoo, kjer je nameraval iz- krcati čete, katerim je bila po- verjena naloga, da prevzamejo predajo Japoncev. Tu je našel, da so komunistične sile 18. ar- made že zasedle mesto in pri- stanišče, naker je odklonil izkr- canje čet in odplul. Odbil je to- rej predlog, da bi zasedel ta kraj, ker je smatral, da pristoj- ta Kitajcem samim, da se sporazu- mejo, komu naj na koncu kon- cev pripade mesto in luka.

V diplomatičnem pogledu je ameriško zunanje ministrstvo v zvezi le s čungkingško vlado. Pri komunistih smo imeli posebnega predstavnika le do meseca janu- arja 1945, ki je bil prideljen kot politični svetovalec vojaškemu opazovalcu generala Wedemey- erja.

Vojaški opazovalci so imeli tam jako važno vlogo, ker so nam preskrbeli podatkov o pre- mikanju japonskih čet. Tudi po odhodu političnega svetovalec- ja je vojaška mislija ostala na me- stu, toda z nalogo, da se strogo ogiba vseh vprašanj kitajske po- litike.

Natančnejših podatkov o spo- padih, ki so nastali v severni Kini, ni dobili iz uradnih kro- gov, ki poudarjajo, da so ti spo- pad deloma nadaljevanje borb, ki se vrše v teh področjih med istimi nasprotniki že od leta 1927 sem.

Vlada v Čungkingu se še ved- no zanaša na to, da bodo pogaja- nja, ki se vrše med predstavniki komunistov na severu in čung- kingško oblastjo, uspela ter do- vedla do ustanovitve posveto- valnega političnega sveta, o ka- terem je bilo govora v razgovo- rni komunističnega prvaka Mao Tse Tungja in ameriškega amba- sadorja Patricka Hurleya.

Pogajanja, katere je imel Mao Tse Tung pozneje z maršalom Čiang Kajškom, so se izjalovila, oziroma so glasom tukajšnjih u- radnih virov uspela le do neke mere, namreč, da sta se oba prvaka sporazumela v tem, da si bosta prizadevala priti do so- glasja.

Sporazum se je izkazal začas- no nemogoč v naslednjih zade- vah:

1. Čas sestanka kitajske na- rodne skupščina in njena sestav-

krajnih središčih. Na njih se je vršilo 360 predavanj, ki so bila zelo dobro obiskana. Na ljud- skem vseučilišču v Zagrebu je bilo doslej 51 javnih predavanj. V raznih krajih je osnovanih o- krog 500 čitalnic. V vsaki čital- nici se nahajajo naši dnevniki. Kulturnih dogov je na Hrvat- skem danes 600.

—Po "Mladini."

Izgredi v Kairu

Kairo. — ONA. — Protižidov- ski izgredi, ki so zadnje dni iz- bruhnili v Egiptu, so prvi v mo- dernih časih, v katerih je bila ljudska strast naperjena izrecno proti Židom. Vsi prejšnji izgre- di zadnjih let so bili usmerjeni v prvi vrsti proti tujcem sploh.

Večina demonstrantov so bili mladiči, dečki od 8 do 20 let. Vaš poročevalec je na lastne oči vi- del, kako se je policija, ki je bila oborožena kot običajno s pali- cami in puškami ter svojimi sta- rinskimi ščiti, obrnila proč, kot da se jih zadeva ne tiče.

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

in krtači, da se kar kadi, zato so gospodje sedaj poklicali na po- moč, da jih brani pred Trunkom, nekega lajka Andreja Tomca, ki pravi, da je potrebno včasih tu- di duhovnike braniti pred du- hovnikom.

"Rusi so preveč sumljivi ... Sovjeti ne zaupajo kapitalistič- nim državam ...". Take pritožbe čitamo dnevno v kapitalističnih časopisih. Posebno pa se jeze, ker boljševiki ne puste sovraž- nih žurnalistov v Sovjetsko uni- jo.

Rusi imajo grenke izkušnje s kapitalističnimi žurnalisti, ki so v zadnjih 25 letih napisali več- laži o Rusiji kot jih je bilo napi- sanih v vsej zgodovini katerega koli naroda. Pred vojno je bila v Rigi posebna kovačnica laži, iz katere so švigale falsificirane in fabricirane vesti po vsem sve- tu. Pa tudi sedaj ni dosti boljše v tem oziru. Pred kratkim je ameriško časopisje z debelimi črkami prišlo poročilo, da so angleške vojaške oblasti aretirale 100 Rusov, ki so bili zapleteni s črno borzo v Berlinu. Pozneje se je izkazalo, da je bilo priza- detih samo pet Rusov, toda čas- opisje tega ni nikoli popravilo.

Prav tako smo zadnje čase ži- tali, da je zapovedal sovjetski poveljnik na Madžarskem skup- no volilno listo vseh strank, da se bodo vršile volitve pod sovjets- ko kontrolo, sedaj pa je vodi- telj zmagovalne stranke malih posestnikov izjavil čisto k temu

žurnalistu Fodoru, da se ni so- vjetski poveljnik Vorosilov v no- benem oziru vtičal v volitve.

To sta samo dva primera, a jih je mnogo več. Ker vse kaže, da je konec kapitalizma tudi v Ju- goslaviji, bomo čitali zmeraj več laži tudi o njej.

Poznani antifašist George Sel- des poroča v svojem časopisu "In- factu" sledeče: "Ameriške šole so napolnjene z reaktorji in

fašisti. Med njimi so predse- dni ki univerz in vodilni pedagogi, ki so pred časom indorsirali Hit- lerja, Mussolinija, Franca in druge diktatorje ter pisali sim- patično o fašističnih teorijah. Kljub temu pa še ni bil niti en predsednik univerze ali profesor odpuščen radi tega, na drugi strani pa je izgubilo službe na stotine profesorjev in učiteljev radi liberalnih in radikalnih na- zorov."

Seides ni zapisal zgornje trdi- tve tja v en dan, temveč navaja dokumentarne dokaze in imena prizadetih profesorjev.

To nedeljo se bo vrnila važ- na prirediteljska podružnica orga- nizacije SANS. Kot glavni govor- nik bo nastopil dr. Slavko Zore, ki je bil aktivni bojevnik v par- tizanski vojski. Na programu bo več drugih točk. Priredba se bo

vršila v dvorani SNPJ. Ves do- biček je namenjen za naše bra- te in sestre v Jugoslaviji, zato vsi na priredbo!

V nedeljo, 9. decembra, bo vprizoril klub 1 JSZ sijajno ve- seloigro "Hiša gospoda Harring- tona". Je sijajno odersko delo in tudi igralci bodo dobro igrali svoje vloge. Vstopnice so že v predprodaji. Kupite jih!

Milan Medvešek.

NOV. 21, 1945

VAŽEN DAN ZA TISOČE SEDAJ V CIVILNEM ŽIVLJENJU

VETERANOV ARMAD

"FANT! TA PRILOŽNOSTI JE PREDOBRA, DA BI JO ZAMUDIL!"

"Jaz lahko pridem nazaj v Armado z mojim prej- injim činom in z vsemi novimi posebnimi re-en- listment privilegijami, vstevši dobro plačo, hitri napredek, bonusi, podporo za odvisne, prijetni nov 20letni pokojninski načrt, — ako jaz re-enlis- tam na ali pred 21. novembrom."

O D SEDAJ pa do 21. novembra se bo na tisoče armadnih veteranov zopet prišlo v novo mirodobno redno armado Strica Sama. Kajti — vojaki, ki so bili odpuščeni med 12. majem in 1. novembrom letošnjega leta in se zopet prijavijo do 21. novembra ali prej, se bodo mogli vrniti v armado z istim činom, kakršnega so imeli, ko so bili odpuščeni.

Vojaki, ki so zadovoljivo služili 6 mesecev in so bili odpuščeni kot prostaki, bodo z zopetnim prigla- som pred 21. novembrom dobili čin prostaka prvega razreda.

Vojaki, ki so sedaj v armadi in ki bodo prosili za odpust po 1. NOVEMBRU v namenu, da se zopet prijavijo v redno armado, bodo tudi obdržali svoj sedanjí čin, ako se vpišejo v 20 dneh po odpustu pred 1. FEBRUARJEM 1946.

Te posebne pravice so značilne v novi postavi, ki jo je sprejel kongres, da postavi najboljše plačmo,

najboljše vezbano mirodobno armado v zgodovini U. S. Malokater priložnosti za kariero celega življe- nje nudijo toliko privlačnih ugodnosti.

"NAJBOLJŠA SLUŽBA NA SVETU"

Ali si morete misliti kako drugo delo, ki bi vam prinašalo dobro plačo, hrano, obleko stanovanje, brez- plačno zdravniško in zobozdravniško postrežbo, po- tovanje po celem svetu, 30 dni dopusta vsako leto, izobrazbo in učenje v skoro 200 poklicih in strokah, in ste v položaju, da greste v pokoj z življenjskimi dohodki vsak čas po 20 letih službe?

Ni drugega dela! Zaradi tega smatrajo vaše delo v novi mirodobni redni armadi za "Najboljšo službo na svetu."

To so samo poglavne točke nove Postave za Prostovoljni Nabor za Oboroženo Silo leta 1945. Vsak Amerikanec bi moral znati popolno povest. Zglasite se pri vaši najbližji armadni naborni postaji in dobite vsa dejstva.

POGLAVITNE TOČKE NOVEGA NABORNEGA PROGRAMA

1. Pristop za 14, 2 ali 3 leta. (Enoletni vstop dovoljen za vojake, ki so bili v armadi šest mesecev.)
2. Pristopna starost od 17 do 34 let vključno, razun onih, ki so sedaj v armadi, ki se morejo nanovo prijaviti v vsaki starosti in za biveše vojake, pri katerih je odvisno od dolgotrajne vojaške službe.
3. Vojaki, ki se zopet prijavijo, obdrže svoje sedanje čine, ako se prijavijo v 20 dneh po odpustu in pred 1. febru- arjem 1946. Isto velja za vojake, ki so bili odpuščeni med 12. majem in 1. novembrom 1945, ki so se prijavili pred 21. novembrom 1945.
4. Najboljša plačilna lestvica, zdravniška oskrba, hrana, stanovanje in obleka v zgodovini naše armade.
5. Poviranje bonusa za zopetno prijavitev \$50 za vsako leto v aktivni službi, odkar je bil plačan zadnji tak bonus, ali pa od zadnjega vstopa v službo.
6. 20% posebne plače za službo, kar je odvisno od dolgotraj- ne službe, s počitniško plačano vojnjo domov in nazaj, za vojake, ki so sedaj v armadi in se zopet prijavijo.
7. 30-dnevni dopust vsako leto s polno plačo.
8. Večbina plača (na podlagi dolgotrajne službe) vsem voja- kom, ki so odpuščeni, da se zopet prijavijo.
9. Povisek 5% v plači za vsaka 3 leta službe — povzru pri- like za napredek.
10. Na izbiro izstopiti s polovično plačo za celo življenje po 20-letni službi — ali tri četrtine plače po 30-letni službi. (Pokojnina je kot za čin Master ali First Sergeant celo življenje do \$155.25 na mesec.) Vse prejšnje dejanske vojaške službe štejejo za pokojnino.
11. Korist po GI postavi glede pravic.
12. Podpora za družino za čas vojaške službe za one, ki so odvisni od vojaka, ki se je prijavil ali nanovo prijavil pred 1. julijem 1946.
14. Priložnost učiti se enega ali več izmed 200 poklicov in strok, ki se poučujejo v vojaških strokovnih šolah v U. S. ali okupiranih deželah.
15. Izbiro oddelka službe in prekomorskega kraja v zračni službi, na tleh ali v službeni armadi na triletni službi.
16. Prednost dobrot National Service Life Insurance.
17. Rezervni in A. U. S. Commissioned častniki, ki so bili odpuščeni iz aktivne službe, se morejo prijaviti v Grade 1 (Master or 1st Sergeant) in še morejo obdržati svoj rezervni čin.

MESECNA PLAČA—ENLISTED MEN.

poleg hrane, stanovanja, obleke in zdravniške oskrbe

	Starting Base Pay Per Month	MONTHLY RETIREMENT INCOME AFTER:	20 Years' Service	30 Years' Service
Master Sergeant or First Sergeant	\$138.00	\$89.70	\$133.25	
Technical Sergeant	114.00	74.10	128.25	
Staff Sergeant	96.00	62.40	108.00	
Sergeant	78.00	50.70	87.75	
Corporal	66.00	42.90	74.25	
Private First Class	54.00	35.10	60.75	
Private	30.00	32.50	56.25	

(a)—Dodatno 25% povisek za prekomorsko službo.
(b)—Dodatno 50% za letalsko posadko, padalce itd.
(c)—Dodatno 5% poviranje plače za vsako triletno službo.

VPIŠITE SE ZOPET SEDAJ PRI VAŠI NAJ- BLIŽJI NABORNI POSTAJI U. S. ARMY

168 W. Van Buren St. Chicago

SEE THE JOE THROUGH U. S. Army BE A GUARDIAN OF VICTORY AIR FORCES • GROUND FORCES • SERVICE FORCES

IZZA KONGRESA

Zgodovinski roman

Spisal
dr. Ivan Tavčar

(Nadaljevanje)

"Svetnik, donna Margherita, ki živi le za Boga in sveto vero! Čez morje, iz Amerike je prišel, da bi na kongresu vnel mrtva srca za nesrečno katoličanstvo tujezemsko. Odpravil se je na dolgo, težavno in mučno pot: viharje je prenašal, zasrambe posvetnikov in zaničevanje krivovercev! Stradal je in v bridkosti je lazil po svetu. Poslušajte, donna Margherita! Samo katoliški mašniki so, ki se podvržejo takim žrtvam! Na to sem ponosen!"

"Si, si!"

"Si, si! To je vse, kar veste izpregovoriti ve posvete ženske! Kaj so vam mar božji svetniki! Nova obleka, nov svilen trak za lase, vse tako vas bolj zanima nego svetnik, ki leži na golih deskah pri očetih frančiškanih. Žalostno, donna Margherita!"

Ni sicer vedela, kako da je prišla v to karanje, a vzlic temu je klicala vodo v oči ter zahtevala: "Kje pa naj zvev kaj o svetnem možu, ko ga ne storim koraka na ulico? In če je iz Amerike, gotovo ne govori naše govorice!"

"Vidiš, Margherita," je odgovoril kardinal, "kako te tepe Bog s temo in slepoto. Ti je li mogoče misliti, da se rodi tak svetnik v drugi deželi nego v naši solnčnati materi Italiji, katera je dala največ svetnikov večnim nebesom! Dosti je! Če čujem Bepove korake. Odriniti mi je k cesarju, da izprosim izdatne podpore svetnemu mučeniku. Svetli knez Metternich me podpira, zatoj odhajam s najboljšimi upi!"

Vstopil je strežaj ter opozoril kardinala, da je voz pred hišo. Ko je bil že pri vratih, je izpregovoril eminenca: "Morda še pride pater Angelo! Naročil sem ga, a svetega moža je gotovo zadržala molitev! Nič ne de, saj mi je itak vse pojasnil. Morda še pride! Povejte mu, signora Margherita, da sem šel na dvor! In dostavite mu, da sem odrinil z najboljšimi upi!"

Ko je bil odšel, se je odvalil signori Margheriti kamen od duše. "Kakšne sitnosti ima človek s temi starimi gospodi! Kaj ima od tega, da jim streže kolikor le možno? Beatissima virgine! Kaj ima človek od tega? Tista kopica škudov, ki mi jih kardinal vsak mesec nerad plača, je več nego odtetana po grenkih besedah, ki me ž njimi pita njega: eminenca! Kaj ima človek od tega? Posla čez pretepe, dela in muk kakor jetnik na galeji! Ljubi Bog kako tepeš nesrečno, a zvesto zakonsko ženo!"

Tako je tarnala donna Margherita. Nato je z resignacijo vzela v roke že prej omenjeni talar, na katerem je bil kardinal pogrešil dveh gumbov. K oknu si je primaknila blazinski stol, ki je na njem poprej eminenca sedel, ter široko sedla nanj. Čez kolena si je razgrnila rdeči talar, iz čepa pa izvlekla šivalno orodje ter se je takoj vglobila v delo, da bi z rdečo nitjo prišla rdeči gumb na rdeči kardinalov talar. "Per dio!" je zastokala, "rdečega je preveč v tej hiši in gabi se mi že kakor puranu na dvorišču!"

V tem je nekdo lahko potkal na vrata. Še prej, nego se je oglasila donna Margherita, so se duri odprle in vstopil je koščen, dolgi in sveti naš znanec iz tretjega poglavja te pripovedi.

vesti. Vstopil je Angelus Inglesie. Opazivši, da ni kardinala v stanici, je takoj zdrknil s pogledom proti stropu ter izrožljal kratko molitev, s katero je klical božjega blagoslova na kardinala in njegovo hišo.

Ko se je pobožni mož izrožljal, je povsili oči. Videl je žensko, zategadelj jih je povsili še globlje!

"Eminenca me je klical!" je izpregovoril naposled. "Zunaj ni bilo nikogar," je dostavil ponižno, "zatoj sem vstopil!" Ko ni dobil odgovora: "Bojim se, da sem prišel prepozno! Opravljal sem molitve z očetih frančiškani. Da bi se le eminenca ne bil zameril!"

Svetnik ni opazil, kaj se je godilo med tem časom s signoro Margherito. Takoj, ko je bil vstopil, je vprla vanj svoje oči. V trenutku ji je zdrknil talar s kolena in izmed prstov sta ji ušli igla in nit. Donna sama pa se je dvignila s kardinalovega sedeža in po obledelem obrazu se ji je razširilo začudenje, kakršno preobda človeka pri veliki grozi ali pa ob veliki sreči. Kardinalova nečakinja ni vedela, naj se li vda grozi ali sreči, skorej sta jo prevladala oba občutka. Okamenela je takorekoč in glasu ni mogla dati od sebe!

Ko abbe Inglesie le ni dobil odgovora, se je poklical z drugega sveta, ki je bil vanj po svetniški svoji navadi zamaknjen, in pričel se je nekoliko bolj baviti s svojo okolico. In takrat se je njegovo oko ujelo s strmečimi pogledi okamenela ženske. Tedaj pa se je tudi vse razvzlozilo, kar je tičalo signori Margheriti v grlu. Vzklila je, da se je soba zatresla:

"Giacomo!"

Oni pa se je zopet zamaknil v drugi svet in odločno je izpregovoril:

"Jaz vas ne poznam, posvetna ženska!"

Prišel je ogenj v streho! "Ti me ne poznaš, Giacomo Princi? Ta je poštna, svoje zakonske žene ne pozna ta človek!"

Že ji je šlo na jok: "Da sva bila poročena pred oltarjem svetega Andreja, boš tudi tajil? V Frascatiju? Pred oltarjem svetega Andreja? Grdoba!"

"Signora," je odgovoril abbe s sladkim glasom, "signora, vi ste v zmoti! Saj morate vendar opaziti, da stojte pred vami mašnik katoliške cerkve. In kje naj pride tak do zakonske žene, do veljavne zakonske žene?"

Inglesie se je od prvega presenečenja že toliko ojačil, da se je sedaj suhotno smejal.

"Kako naj pridem k veljavni zakonski ženi?" je ponavljal. "Drugega vam ne morem odgovoriti! Jaz vas ne poznam, in da se še bolj pomirite, tudi starega Frascatija niso nikdar gledale moje oči!"

A ženska se ni dala prepričati. Kakor ploha se je ulilo nebroj vprašanj iz njenih ust.

"Ti nisi Giacomo Princi, bivši cerkovnik pri Sv. Andreju v Frascatiju?"

"Ne, gospa!"

"Ti nisi živel v Albanskem pogorju in tudi dona Sebastiana, kurata v Frascatiju, niso poznali?"

"Bog mi bodi svedok, da ne!"

(Dalje prihodnjije.)

PROSVETA

Si dobil za do plačilo? Za trpljenje prejel naslodo? Ker je tvoja dobrota često križana, mar zato ljubiš življenje?

Ker si izpil čašo sladkosti, pa ti je življenje zanj natočilo sto gorjupih kelihov? In to nevaležno življenje ti ljubiš? Na to se vežeš? Bedak!

Pozdravljena, smrt! Tako reči. Hrbe obrni življenju in delu in trpljenju—in če se obrneš na tej poti nazaj—pljuni življenju v obraz! Stran, življenje! Kaj mi čes, nevaležnik...

Tako je govoril skušnjavec in se sklonil prav do lica; kakor večerna sapa je bil njegov dih, sladak in vabljiv.

Moj duh pa je uzrl Krista, ki je klečal pod oljko, kako se je dvignil, močan in brez strahu. Vrhovi oljk so ponavljali: Zgodil se Tvoja volja!

"Stran, skušnjavec!" je kriknilo v meni! "Jaz ljubim delo in trpljenje, zato ljubim življenje!"

Kdor ne ljubi dela in potu, je zapisan med mrljice!

Odtrgal sem roke od obraza in se vzravnal. Plaha lučka je brlela pred sliko bičanja v oer-kveni lopi. V rdeči luči je sijala z obraza Kristusa moč in ljubezen.

V gori je zatulila sova. Meni je pa bilo radostno pri duši, da sem si zažvižgal veselo pesem...

Legel sem in zaspal kakor otrok, ki ne misli na prihodnji dan.

Drugi majnik.

V ranem jutru sem opravljen za odhod še postal sredi sobe. Na levi, na desni, povsod red. Kakor bi z debelo rdečo črto dovršil in podpisal račun z življenjem. Red z Bogom, red s svetom. Pojdimos!

V veži slovo. Slovo od tistih, ki mi služijo v ljubezni in odpovedi. Slovo brez ceremonij, ker jih našega naroda kri ne pozna. V njihovih očeh nič solza, v srcu pa skrita gorest.

Z Bogom! Moj belogrivi Sokol je bežal z vozom skozi vas. Že me je pozdravilo polje, pozdrav mi je sporočal šumeči potok, ki je vavalo v noči še v hribu in pred zarjo poslušal petje petelinov na borih in se pogovarjal s srno v globeli.

(Dalje prihodnjije.)

Razni mali oglasi

MEN & WOMEN

Men for Punch Press & Polishers. Girls & Women for General Factory and Assembly Work. Good pay.

MASTER METAL CRAFTERS

16 So. Jefferson

MAN FOR GENERAL WORK

IN FURNITURE STORE

Must be able to drive

Good job - Good pay - Apply

HOWANIEC FURNITURE CO.

1701 West 18 St.

WOMEN

to package medicines and drugs; good starting wage, automatic increases; free bus service to plant from Chicago to Evanston.

WYETH, Inc., 8100 McCormick Blvd.

Independence 2400

WOMEN

Light assembly work. GIRLS—experienced and inexperienced. Steady jobs, good working conditions. Time and half overtime. See Mr. Fischberg, 2nd floor, 711 W. Lake Street.

SPENCER COMPANY

To the People of this Community

Lieut. Gen. Robert Eichelberger, commander of the Eighth U. S. Army, said upon his arrival in the Tokyo area:

"This is the beachhead where I was supposed to land in the invasion of Japan. I certainly never expected to get here without a shot being fired at me."

The ease with which we have taken over Japan is due in part to the tremendous might of our armament. Billions of dollars of your war bonds are represented by the huge naval forces, air forces, and magnificent armies and supplies, which we were getting ready for "D-Day Japan."

The sudden ending of the war did not wipe out the costs. You are now called upon in the Victory Loan to bear extra Victory Bonds to foot the bill. The victory bill is being paid in extra loans to your government instead of the extra expenditure of American lives on the beaches of Japan.

THE EDITOR

Vrhnja plast

"Poglejmo, ta pa izgleda tako kot oni stavkolomec, ki si ga najel sadnji teden."

Razni mali oglasi

FACTORY OPERATORS

85c average piece work earnings;

64c learning rate.

Wide variety, light, pleasant job.

EDWIN I. GUTHMAN & CO.

15 South Throop

TAILOR

Fine Custom Coats

Good Pay - Steady work

JOHN HARPER & CO.

222 West Monroe St.

Work in your own neighborhood.

We need

MANGLE HELP

FEEDERS - FOLDERS

Experienced - Steady work

MANHATTAN LAUNDRY

5530 W. Cermak Road

MEN

Factory help - Good opportunity

80c per hour to start

GENERAL PLATE MAKERS

SUPPLY CO.

522 South Clinton

MAN

to work in curing cellar and men

to work in sausage factory.

Top pay

SCOTT-PETERSEN & CO.

4450 Armitage Ave.

COOKING

AND 1st FLOOR WORK

WHITE

Reference

KENWD. 2684

OPERATORS—ON STRAW

Plenty of work

Good pay

CHICAGO FASHION HATS

65 E. South Water

R. 701

MEN—Over 17 yrs.

Factory work - Good salary

Pleasant working conditions

Paid vacation. Apply

C. R. DANIELS, INC.

624 W. Adams

FUR FINISHER

1st class only - Salary \$70

40 hours

Permanent position

209 S. State St. R. 1302

HARRISON 0537

WOMEN OPERATORS

SEWING MACHINE

experienced; 5 day week; guaranteed

\$30 per week. Can easily make more.

HYDRO-TEX CORP.

564 W. Adams

2 ALUMINUM MOLDERS

2 Aluminum Bench Filers

No experience necessary

A. THIEDE

4340 West Melrose St.

Palisade 8407

WOMEN

Operators for Single Needle machine

Good working conditions

Apply

ALLAN SHOE MFG. CO.

611 West Division

NEEDLE WORKERS

Experienced; to be trained to make

hand sewn lamp shades; earn while

you learn a highly paid trade.

S. & O. SPECIALTIES CO.

2020 Milwaukee

OPERATORS

Experienced on Saturn Braid. Good

pay; plenty of large orders; day-

light work room; come ready to

work. DEL-RUTH HAT CO., 153

N. Wabash.

Razni mali oglasi

WOMEN

for general housework

and laundry

5 days 9:30 to 4 P.M. \$20

HOLYCOURT 2133

WOMEN

FOR GENERAL HOUSEWORK

Light cooking, 11 through dinner,

5 days a week. Pleasant working

conditions and good home.

REGENT 4376

GENERAL HOUSEWORK

Plain cooking - No laundry

Own room, bath, radio

Stay. \$30.

MIDWAY 10373

MARSHALL FIELD & CO.

Wants women for kitchen assistant,

counter service, dishwashers, bus

women.

Employment office 3rd floor

STATE-WASHINGTON

CHRISTMAS JOBS AS

Dishwashers, porters, runners, stock-

room clerks. Full or part time.

Employment office 3rd floor.

MARSHALL FIELD & CO.

State-Washington

STENOGRAPHERS

TYPISTS

ADDING MACHINE OPERATORS

(with or without experience)

Steady employment

Pleasant working conditions

SEARS COMMUNITY

STATE BANK

3401 W. Arthington St.

GIRLS and WOMEN

WANTED

AS LINING MARKERS

PERMANENT WORK

GOOD PAY

J. P. SMITH SHOE CO.

671 NORTH SANGAMON STREET

SECURE YOUR FUTURE WITH AN OLD ESTABLISHED FIRM

WE NEED TODAY:

TOOL and DIE MAKERS

ALL-AROUND MACHINISTS

HIGHEST PAY FOR FIRST CLASS WORKERS

Plenty overtime - Excellent working conditions

BRONZE & STEEL DIE CASTING CO.

PLANO, ILLINOIS

Factory phone—PLANO 26521

or Spt. Helm, F. Meier, residence phone—PLANO 2371

Our Workmen Do Not Strike

BECAUSE THEY HAVE NO GRIEVANCES

MEN

You, too, will be satisfied with our pleasant working conditions

and pay

• ORDINARY PAPER WORK

• NO EXPERIENCE NECESSARY

• NO AGE LIMIT

• ALWAYS PLENTY OF WORK

Apply in person

The Hinde & Dauch Paper CO

330